

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Δύσεως

Ὁ Ἅγιος Μάρτυς Ἀπολλώνιος ὁ Ρωμαῖος¹ † 23ῆ Ἰουλίου

Καθὼς οἱ διωγμοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐκόπασαν κατὰ τὴν βασιλεία τοῦ Κομμόδου (161, 180-192), ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ ἀκόμη καὶ Ρωμαῖοι, μεταξὺ τῶν πλέον ἐπιφανῶν, μεταστρέφονταν στὴν Χριστιανικὴ πίστι μαζί με τὴν οἰκογένειά τους καὶ ὀλόκληρο τὸν οἶκο τους. **Ἡ** ἄνθησις αὐτῆ προεκάλεσε τὸ μῖσος τοῦ μισοκάλου, ὁ ὁποῖος ὑποκίνησε ἓνα νέο κύμα διωγμῶν στὴν πόλι τῆς Ρώμης (183).

Ὁ Συγκλητικὸς Ἀπολλώνιος, ἄνθρωπος ὀνομαστὸς μεταξὺ τῶν πιστῶν γιὰ τὴν παιδεία καὶ τὴν φιλοσοφικὴ γνῶσί του, ὠδηγήθηκε στὸ δικαστήριο μετὰ ἀπὸ καταγγελία².

Ἐπειδὴ ἐδήλωσε Χριστιανός, ὁ ἑπαρχὸς τοῦ Πραιτωρίου, Τιγίδιος Περέννιος, τὸν προσέταξε νὰ ἀνακαλέσῃ καὶ νὰ ὀρκισθῆ στὴν Τύχη τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὁ Ἀπολλώνιος τοῦ ἀπήντησε, ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τίς σκέψεις τῶν ἀνθρώπων, εἶχε δώσει ἐντολὴ στοὺς μαθητὲς Αὐτοῦ νὰ μὴν ὀρκίζονται ποτέ· τὸν διαβεβαίωσε ὅμως, ὅτι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τιμοῦσαν τὸν Αὐτοκράτορα καὶ προσεύχονταν γιὰ τὸ κράτος του.

Καθὼς ὁ Περέννιος τὸν διέταξε νὰ θυσιάσῃ στοὺς θεοὺς καὶ στὸ ὁμοίωμα τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐκεῖνος ἀπήντησε, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ προσφέρουν ἀναίμακτη καὶ ἄχραντη θυσία στὸν παντοδύναμο Θεὸ ὑπὲρ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν Ἀρχῶν, οἱ ὁποῖες βασιλεύουν μετὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τοῦ ἔδωσαν προθεσμία τριῶν ἡμερῶν καὶ κατόπιν ὁ Ἀπολλώνιος

παρουσιάσθηκε για μία νέα ανάκρισι ενώπιον μεγάλου αριθμού Συγκλητικῶν, μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ φιλοσόφων³.

Διαβάσθηκαν τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας καὶ κατόπιν ὁ δικαστὴς ἐρώτησε τὸν Ἅγιο τί εἶχε ἀποφασίσει. Ἐκεῖνος ἀπήντησε: «**Ν**ὰ μείνω πιστὸς εἰς τὸν Θεόν, ὅπως τὸ ἀνέφερες στὰ *Πρακτικά*». **Π**αρὰ τὶς παραινέσεις, ἐπέμενε στὴν ἀπόφασί του, ἐπισημαίνων, ὅτι ἐγνώριζε μὲν πολὺ καλὰ τὸ διάταγμα τῆς Συγκλήτου, τὸ ὁποῖο ἐντελλόταν τὴν θανάτωσι ὄσων κατηγορουμένων ἠρνοῦντο νὰ ἀνακαλέσουν, ἀλλὰ τίποτε στὸν κόσμον δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ τὸν κἀνῃ νὰ λατρεύσῃ τὰ χειροποίητα εἰδωλα.

Ἐγὼ ὑπηρετῶ τὸν ἐπουράνιον Θεόν, Αὐτὸν καὶ μόνον λατρεύω, Αὐτὸν ὁ ὁποῖος ἐχορήγησε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους μία ζωσα ψυχὴ καὶ καθημερινὰ συντηρεῖ ἐντὸς τοὺς τὴν ζωὴ. **Εἶναι** ἐντροπὴ γιὰ μᾶς νὰ λατρεύουμε ὅ,τι εἶναι στὰ μέτρα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ χειρότερα ἀκόμη τοὺς δαίμονες. **Τι** μωρία κρύβεται σὲ μία τέτοια πλάνη! **Ἄ**λλα τοῦτα δὲν μποροῦν παρὰ νὰ βλάψουν τὶς ψυχές, οἱ ὁποῖες τὰ πιστεύουν».

Καὶ συνέχισε τὴν ἀπολογία του χλευάζων τὰ εἰδωλα τῶν Ἀθηναίων, τῶν Αἰγυπτίων καὶ ὄλων τῶν ἄλλων εἰδωλολατρῶν, οἱ ὁποῖοι λατρεύουν εὐτελεῖ ζωᾶ, ὅπως καὶ τὶς εἰκόνες τῶν διεφθαρμένων ἡθῶν τους.

Καθὼς ὁ Περέννιος τοῦ ἐπανελάβε, ὅτι ἡ Σύγκλητος εἶχε ἀπαγορεύσει σὲ ὁποιοδήποτε νὰ ὁμολογῇ τὴν Χριστιανικὴ πίστι, ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: **Ἐ**ὄθελμα τοῦ Θεοῦ δὲν δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ ενώπιον ἐκείνου τῶν ἀνθρώπων. **Ἄ**σο θὰ φονεύετε ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν πίστι τους στὸν Θεό, τόσο περισσότερο θὰ αὐξάνῃ ὁ ἀριθμὸς τους. **Γ**ιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιακρίτως, ὁ Θεὸς ἔταξε τὸν θάνατον καὶ μετὰ θάνατον τὴν κρίσι. **Ἄ**ς τρόπος ὅμως τοῦ θανάτου δὲν εἶναι ὁ ἴδιος: σὲ μᾶς, οἱ μαθητὲς τοῦ Λόγου πεθαίνουν καθημερινὰ ὡς πρὸς τὶς ἡδονές καὶ ταπεινῶνουν τὰ πάθη τους μὲ τὴν ἐγκράτεια γιὰ νὰ συμμορφῶνουν τὸν βίον τους μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. **Δ**ιάγοντες τέτοια βιοτή, δὲν φοβούμεθα νὰ ἀποθάνουμε γιὰ τὸν ἀληθινὸ Θεό. **Ἰ**δοῦ, γιὰτὶ ὑπομένουμε τὰ πάντα μὲ ἐγκαρτέρησι, γιὰ νὰ μὴν ἀποθάνουμε μὲ αἰῶνιο θάνατον. **Σ**τὴν ζωὴ, ὅπως καὶ στὸν θάνατον, ἀνήκουμε στὸν Κύριον».

Ἄς Περέννιος τοῦ καταλόγισε, ὅτι ἀγαποῦσε τὸν θάνατον. Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: **Ἄ**γαπῶ τὴν ζωὴ, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν ζωὴ δὲν μὲ κἀνει νὰ φοβᾶμαι τὸν θάνατον. **Τ**ίποτε καλῦτερον δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν ζωὴ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν αἰῶνιαν ζωὴ, τὴν ζωὴ ἢ ὁποῖα γίνεται ἀθανασία γιὰ τὴν ψυχὴ ποὺ ἔζησε καλὰ στὸν παρόντα βίον».

Ἄς ἀνθύπατος ὠμολόγησε, ὅτι δὲν καταλάβαινε τί ἤθελε νὰ πῇ. **Ἄ**ς Ἅγιος ἐξακολούθησε: **Ἄ**πόσο λίγο κατανοεῖς τὰ θαύματα τῆς Θείας

Χάριτος! Πρέπει ή ψυχή να ανοιχθῆ στο φῶς για να ανακαλύψη τὸν Λόγο τοῦ Κυρίου, ὅπως οἱ ὀφθαλμοὶ για να ἀντιληφθοῦν τὴν φαινομένητητα τοῦ ἡλίου. Ἡ ὁμιλία εἶναι ματαία για ὅσους δὲν δύνανται να καταλάβουν, ὅπως εἶναι μάταιο τὸ φῶς για τοὺς τυφλοὺς».

Ἐνας ἀπὸ τοὺς παρόντες κυνικοὺς φιλοσόφους τοῦ εἶπε, ὅτι παραμιλοῦσε. Ὁ Ἀπολλώνιος τοῦ ἀποκρίθηκε, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἴδιο εἶχε μάθει να προσεύχεται καὶ ὄχι να ὑβρίζει καὶ συνέχισε ἀπαντῶν στὸν ἔπαρχο για τὴν ὑπαρξὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ: «Ὁ Λόγος αὐτὸς εἶναι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς. Ὡς ἄνθρωπος γεννήθηκε στὴν Ἰουδαία. Ἦταν δίκαιος σὲ ὅλα καὶ ἔμπλεως τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ ἀγάπη για τοὺς ἀνθρώπους μᾶς ὠδήγησε στὴν γνώσι τοῦ Θεοῦ τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ μᾶς ἐδίδαξε τὶ εἶδους ἀρετῆ ἄρμοζε στις ψυχές μας για να διάγουμε ἕναν ἅγιο βίο. Με τὸ Πάθος Του ἐσταμάτησε τὶς ἀρχές τῆς ἀμαρτίας». Προσέθεσε ὅτι ἡ πίστις στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ ἡ προσδοκία τῆς μελλούσης Ἀναστάσεως εἶχε διδάξει τοὺς Χριστιανοὺς τόσο καλά να ζοῦνε στὸν κόσμο τοῦτο ὡς σὲ προθάλαμο τῆς αἰωνιότητος, ὥστε ἦσαν ἔτοιμοι να ὑπομείνουν ὅλα τὰ κακὰ τῆς παρούσης ζωῆς.

Ἡ θαυμάσια καὶ φλογερὴ αὐτὴ ἀπολογία ὡστόσο δὲν εἶχε κανένα ἀποτέλεσμα στὴν σκοτισμένη καρδιά τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὁ Περένιος ἐδήλωσε, ὅτι θα ἤθελε πολὺ να τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερο, ἀλλὰ τὸ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα ἦταν σαφές καὶ ἦταν ὑποχρεωμένος να τὸν καταδικάσῃ σὲ θάνατο. Ἐπιδεικνύων κάποια αἰσθήματα ἀνθρωπιᾶς, διέταξε να τὸν ἀποκεφαλίσουν, χωρὶς να τὸν ὑποβάλουν σὲ βασανιστήρια.

• Ὁ Ἀπολλώνιος ἀνέπεμψε εὐχαριστίες στὸν Θεὸ καὶ προτοῦ να κλίνη τὸν αὐχένα κάτω ἀπὸ τὸ ξίφος, ἠὺχαρίστησε τὸν ἔπαρχο για τὴν καταδίκη αὐτῆ, ἡ ὁποία θα τοῦ χορηγοῦσε τὴν αἰώνια ζωῆ.

1. Συνοψίζουμε ἐδῶ τὰ Πρακτικὰ τῆς δίκης του, τὰ ὁποία εὐρέθησαν στὰ τέλη τοῦ προπερασμένου αἰῶνος καὶ ἐπιβεβαιώνουν τὶς πληροφορίες, τὶς ὁποῖες δίνει ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας, Ἐκκλ. Ἱστ. 5, 21. Κείμενο στὰ *Μαρτύρια τῶν Ἀρχαίων Χριστιανῶν* (ΕΠΕ), Θεσσαλονίκη 1978, σελ. 224-243. Τὰ δυτικὰ *Μαρτυρολόγια* τὸν μνημονεύουν στις 18 ἢ 21 Ἀπριλίου, σύμφωνα με τὴν πληροφορία τοῦ ἀρχαίου *Μαρτυρίου*.

2. Ὁ καταδότης ἐκτελέσθηκε με σταύρωσι για τὸν λόγο αὐτὸ ὠρισμένοι συμπεράναν, ὅτι θα πρέπει να ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ Ἀπολλωνίου.

3. Κατὰ τὸν Εὐσέβιο, τὴν Ἀπολογία του, τὴν ὁποῖαν εἶχε ἀποστείλει προηγουμένως, ἐδιάβασε ἐνώπιον τῆς Συγκλήτου.

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ, τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ, προσκύνῃσι καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!